

Czwartek, 7 maja 2009 r.

Minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (przekształcenie) ***I

P6_TA(2009)0376

Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (przekształcenie) (COM(2008)0815 – C6-0477/2008 – 2008/0244(COD))

(2010/C 212 E/51)

(Procedura współdecyzji – przekształcenie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2008)0815),
  - uwzględniając art. 251 ust. 2 oraz art. 63 akapit pierwszy ust. 1 lit. b) Traktatu WE, na podstawie których Komisja przedstawiła wniosek Parlamentowi (C6-0477/2008),
  - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie bardziej uporządkowanego wykorzystania techniki przekształcania aktów prawnych ⁽¹⁾,
  - uwzględniając pismo Komisji Prawnej z dnia 4 kwietnia 2009 r. skierowane do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zgodnie z art. 80a ust. 3 Regulaminu,
  - uwzględniając art. 80a i art. 51 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0285/2009),
- A. mając na uwadze, że grupa konsultacyjna służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji stwierdziła, że przedmiotowy wniosek nie zawiera żadnych zmian merytorycznych innych niż te określone jako takie we wniosku oraz że w odniesieniu do niezmienionych przepisów istniejących tekstów wniosek ogranicza się do ich zwykłego ujednoczenia bez zmian merytorycznych,
1. zatwierdza wniosek Komisji w wersji uwzględniającej zalecenia grupy konsultacyjnej służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, z zastrzeżeniem poniższych zmian;
  2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego wniosku lub zastąpienie go innym tekstem;
  3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 77 z 28.3.2002, s. 1.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

P6_TC1-COD(2008)0244

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 7 maja 2009 r. w celu przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/.../WE ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (przekształcenie)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 63 akapit pierwszy pkt 1 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Do dyrektywy Rady 2003/9/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl mają być wprowadzone zasadnicze zmiany ⁽⁴⁾. Dla zachowania przejrzystości, dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.
- (2) Wspólna polityka azylowa, łącznie ze wspólnym europejskim systemem azylowym, jest integralną częścią celu Unii Europejskiej, jakim jest stopniowe ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, otwartej dla wszystkich, którzy zmuszeni okolicznościami słusznie szukają ochrony we Wspólnocie.
- (3) Na specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska uzgodniła podjęcie prac zmierzających do ustanowienia wspólnego europejskiego systemu azylowego, opartego na pełnym stosowaniu konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., uzupełnionej protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r., utrzymując w ten sposób zasadę non-refoulement.
- (4) Konkluzje Rady Europejskiej z Tampere przewidują, że wspólnym europejskim systemem azylowym powinny w krótkim czasie zostać objęte wspólne minimalne warunki przyjmowania osób ubiegających się o azyl.
- (5) Ustanowienie minimalnych norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o azyl jest kolejnym krokiem w kierunku europejskiej polityki azylowej.
- (6) Zakończono pierwszy etap tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego, który w dłuższej perspektywie powinien doprowadzić do ustalenia wspólnych procedur i jednolitego statusu, obowiązujących na obszarze całej Unii, dla osób którym przyznano azyl. Na posiedzeniu w dniu 4 listopada 2004 r. Rada Europejska przyjęła program haski zawierający cele, które powinny zostać zrealizowane w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2005-2010. W tym kontekście w programie haskim wezwano Komisję || do przeprowadzenia oceny instrumentów prawnych pierwszego etapu i przedstawienia Radzie i Parlamentowi Europejskiemu instrumentów i środków drugiego etapu w celu ich przyjęcia przed końcem 2010 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C [...], [...], s. [...].

⁽²⁾ Dz.U. C [...], [...], s. [...].

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 7 maja 2009 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 31 z 6.2.2003, s. 18.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

- (7) W świetle wyników przeprowadzonej oceny, na obecnym etapie właściwe jest potwierdzenie zasad, na których opiera się dyrektywa 2003/9/WE, w celu poprawy warunków przyjmowania osób ubiegających się o azyl.
- (8) Aby zapewnić równe traktowanie osób ubiegających się o azyl na obszarze całej Unii, niniejsza dyrektywa powinna być stosowana na wszystkich etapach i we wszystkich rodzajach procedur o udzielenie ochrony międzynarodowej, a także we wszystkich miejscach oraz ośrodkach pobytu dla osób ubiegających się o azyl.
- (9) Państwa członkowskie powinny starać się o jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka oraz znaczenia jedności rodziny i odpowiednio stosować niniejszą dyrektywę zgodnie z konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1989 r. o prawach dziecka oraz europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.
- (10) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy państwa członkowskie związane są obowiązkami w ramach aktów prawa międzynarodowego, których są stronami.
- (11) Należy ustanowić minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl, **zasadniczo** wystarczające do zapewnienia **im** godnego poziomu życia **i** porównywalnych warunków życia we wszystkich państwach członkowskich **■**.
- (12) Harmonizacja warunków dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o azyl powinna pomóc w ograniczaniu wtórnego przemieszczania się osób ubiegających się o azyl wynikającego ze zróżnicowania warunków ich przyjmowania.
- (13) W świetle zapewnienia równego traktowania wszystkich osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz w celu zapewnienia spójności z obowiązującym wspólnotowym dorobkiem prawnym w obszarze azylu, w szczególności z dyrektywą Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli krajów trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują ochrony międzynarodowej oraz zawartości przyznawanej ochrony ⁽¹⁾, właściwe jest rozszerzenie zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy na osoby ubiegające się o ochronę uzupełniającą.
- (14) W celu promowania samowystarczalności osób ubiegających się o azyl oraz ograniczenia znacznych rozbieżności między państwami członkowskimi, istotne jest określenie jasnych zasad dotyczących dostępu osób ubiegających się o azyl do rynku pracy.
- (15) Priorytetem organów krajowych powinna być natychmiastowa identyfikacja i odpowiednie monitorowanie osób ze szczególnymi potrzebami w celu zapewnienia aby *warunki przyjęcia* tych osób *zostały* tak zorganizowane, aby *zaspokajały* ich szczególne potrzeby.
- (16) Zatrzymanie osób ubiegających się o azyl należy stosować zgodnie z podstawową zasadą, według której **nikt nie powinien** zostać **zatrzymany** wyłącznie z powodu starań o uzyskanie ochrony międzynarodowej, w szczególności zgodnie z **obowiązkami, jakie spoczywają na państwach członkowskich na mocy prawa międzynarodowego, a w szczególności z art. 31** konwencji genewskiej z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącej statusu uchodźców. Państwa członkowskie nie powinny w szczególności stosować sankcji wobec osób ubiegających się o azyl z powodu nielegalnego wjazdu lub pobytu oraz ograniczeń swobody poruszania się. W tym kontekście zatrzymanie osób ubiegających się o azyl powinno być możliwe jedynie w jasno zdefiniowanych, wyjątkowych okolicznościach, określonych w niniejszej dyrektywie, przy czym sposób i cel zatrzymania podlega ocenie zgodnie z zasadą konieczności i proporcjonalności. Jeżeli *osoby ubiegające się o azyl zostały zatrzymane*, powinny mieć prawo do środka odwoławczego od decyzji o zatrzymaniu przed sądem krajowym.
- (17) Zatrzymani wnioskodawcy powinni być traktowani z poszanowaniem ich godności, a ich *warunki przyjęcia* powinny być zorganizowane w sposób umożliwiający zaspokojenie ich potrzeb w tej sytuacji. Państwa członkowskie powinny zapewnić w szczególności stosowanie artykułu 37 konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1989 r. o prawach dziecka.

(1) Dz.U. L 304 z 30.9.2004, s. 12.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

- (18) W celu zapewnienia zgodności z minimalnymi gwarancjami procesowymi obejmującymi możliwość skontaktowania się z organizacjami lub grupami osób świadczącymi pomoc prawną, należy udostępnić informacje na temat takich organizacji lub osób.
- (19) Należy ograniczyć możliwości nadużyć w systemie przyjmowania osób ubiegających się o azyl przez określenie okoliczności, w jakich można zastrzyć warunki przyjmowania osób ubiegających się o azyl lub odmówić przyjęcia tych osób, jednocześnie zapewniając osobom starającym się o azyl godne warunki życia.
- (20) Należy zabezpieczyć wydajność krajowych systemów przyjmowania osób ubiegających się o azyl oraz współpracę między państwami członkowskimi w zakresie przyjmowania takich osób.
- (21) Należy więc wspierać odpowiednią koordynację między właściwymi organami w odniesieniu do przyjmowania osób ubiegających się o azyl oraz promować harmonijne relacje między wspólnotami lokalnymi i ośrodkami dla cudzoziemców.
- (22) Istotą minimalnych norm jest to, że państwa członkowskie są uprawnione do wprowadzania lub utrzymywania korzystniejszych przepisów dla obywateli krajów trzecich oraz bezpaństwowców, którzy ubiegają się o ochronę międzynarodową w państwie członkowskim.
- (23) W tym duchu zachęca się również państwa członkowskie do stosowania przepisów niniejszej dyrektywy w związku z procedurami dotyczącymi podejmowania decyzji w sprawie wniosków o udzielenie innych form ochrony niż te wynikające z dyrektywy 2004/83/WE.
- (24) Należy proporcjonalnie zwiększyć środki udostępniane przez Unię Europejską na pokrycie kosztów poprawy minimalnych standardów przyjmowania osób ubiegających się o azyl, szczególnie w przypadku państw członkowskich, których krajowe systemy azylu poddawane są wyjątkowej i nieproporcjonalnej presji wynikającej z ich położenia geograficznego lub sytuacji demograficznej.**
- (25) Stosowanie niniejszej dyrektywy powinno być oceniane w regularnych odstępach czasu.
- (26) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie minimalnych norm przyjmowania osób ubiegających się o azyl w państwach członkowskich, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary i skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki, zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (27) Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (Karta). W szczególności niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie pełnego poszanowania godności ludzkiej i wspieranie stosowania art. 1, 4, 6, 7, 18, 24 i 47 Karty i powinna zostać odpowiednio wdrożona.
- (28) Zobowiązanie do przeniesienia niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno ograniczać się do tych przepisów, które stanowią zasadniczą zmianę w porównaniu z wcześniejszą dyrektywą. Zobowiązanie do przeniesienia przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z wcześniejszych dyrektyw.
- (29) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów przeniesienia do prawa krajowego i niniejszej dyrektywy określonych w załączniku II część B,

Czwartek, 7 maja 2009 r.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

CEL, DEFINICJE I ZAKRES

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest ustanowienie minimalnych norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o azyl w państwach członkowskich.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

- a) 'wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej' oznacza wniosek o udzielenie międzynarodowej ochrony **zdefiniowany w art. 2 lit. g) dyrektywy 2004/83/WE**;
- b) 'wnioskodawca' lub 'osoba ubiegająca się o azyl' oznacza obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, w sprawie którego nie podjęto jeszcze prawomocnej decyzji;
- c) 'członkowie rodziny' oznaczają, o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia, następujących członków rodziny wnioskodawcy, którzy przebywają w tym samym państwie członkowskim w związku z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej:
  - (i) małżonka osoby ubiegającej się o azyl lub jej partnera stanu wolnego, z którym pozostaje w stałym związku, w przypadku gdy prawo lub praktyka danego państwa członkowskiego traktuje związki niemałżeńskie w sposób porównywalny do związków małżeńskich na mocy przepisów prawa tego państwa członkowskiego odnoszących się do cudzoziemców;
  - (ii) małoletnie dzieci pochodzące ze związku, o którym mowa w ppkt (i) lub małoletnie dzieci wnioskodawcy, pod warunkiem że nie pozostają w związku małżeńskim, oraz bez względu na to, czy zostały urodzone w małżeństwie czy poza nim lub adoptowane zgodnie z przepisami prawa krajowego;
  - (iii) małoletnie dzieci pochodzące ze związku, o którym mowa w ppkt (i) lub małoletnie dzieci wnioskodawcy, które zawarły związek małżeński, bez względu na to, czy zostały urodzone w małżeństwie czy poza nim, lub adoptowane zgodnie z przepisami prawa krajowego, **pod warunkiem, że nie towarzyszą im ich małżonkowie**, jeżeli mieszkanie z wnioskodawcą najlepiej zabezpiecza interesy dzieci;
  - (iv) ojca, matkę lub opiekuna wnioskodawcy, jeżeli wnioskodawca jest małoletni i nie pozostaje w związku małżeńskim lub jeżeli jest małoletni i pozostaje w związku małżeńskim **lecz nie towarzyszy mu jego/jej małżonka/malżonek**, i mieszkanie z ojcem, matką lub opiekunem najlepiej zabezpiecza jego interesy;
  - (v) małoletnie i nie pozostające w związku małżeńskim rodzeństwo wnioskodawcy, jeżeli wnioskodawca jest małoletni i nie pozostaje w związku małżeńskim lub jeżeli wnioskodawca lub jego rodzeństwo jest małoletnie i pozostaje w związku małżeńskim **lecz nie towarzyszy mu jego małżonka/jej malżonek**, i wspólne mieszkanie najlepiej zabezpiecza interesy jednej lub większej liczby wymienionych osób;
- (vi) **pozostające na utrzymaniu osoby dorosłe o szczególnych potrzebach**;
- d) 'procedury' i 'odwołania' oznaczają procedury i odwołania ustanowione przez państwa członkowskie w ich prawie krajowym;

Czwartek, 7 maja 2009 r.

- e) 'małoletni' oznacza obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca, który nie ukończył 18 lat;
- f) 'małoletni bez opieki' oznacza małoletniego, który przybywa na terytorium państw członkowskich bez opieki osób dorosłych, odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem lub zwyczajem, dopóki nie zostanie skutecznie objęty opieką takich osób; jest to również małoletni pozostawiony bez opieki po wjeździe na terytorium państw członkowskich;
- g) 'warunki przyjmowania' oznaczają pełen zestaw środków, które państwa członkowskie *stosują wobec osób ubiegających się o azyl* zgodnie z niniejszą dyrektywą;
- h) 'materialne warunki przyjmowania' oznaczają warunki przyjmowania, które obejmują zakwaterowanie, wyżywienie i odzież świadczone w naturze lub świadczenia pieniężne, lub talony, lub połączenie tych trzech form pomocy oraz dzienne diety na drobne wydatki;
- i) 'zatrzymanie' oznacza umieszczenie osoby ubiegającej się o azyl przez państwo członkowskie w określonym miejscu, gdzie wnioskodawca jest pozbawiony swobody przemieszczania się;
- j) 'ośrodek dla cudzoziemców' oznacza każde miejsce używane jako miejsce zbiorowego zakwaterowania osób ubiegających się o azyl.

Artykuł 3

Zakres

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do wszystkich obywateli krajów trzecich i bezpaństwowców, którzy składają wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium, w tym na granicy lub w strefie tranzytowej państwa członkowskiego, tak długo jak posiadają oni zezwolenie na pozostanie na jego terytorium jako osoby ubiegające się o azyl, a także do członków ich rodzin, jeżeli są oni objęci wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z właściwym prawem krajowym.
2. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do wniosków o udzielenie azylu dyplomatycznego lub terytorialnego, składanych w przedstawicielstwach państw członkowskich.
3. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się w przypadku, gdy zastosowanie mają przepisy dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami ⁽¹⁾.
4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu niniejszej dyrektywy w związku z procedurami podejmowania decyzji w sprawie wniosków o ochronę innego rodzaju niż ochrona określona w dyrektywie 2004/83/WE.

Artykuł 4

Korzystniejsze przepisy

Państwa członkowskie mogą wprowadzić lub utrzymać korzystniejsze przepisy dotyczące warunków przyjmowania osób ubiegających się o azyl i || bliskich krewnych *osób ubiegających się o azyl* przebywających w tym samym państwie członkowskim, którzy są || zależni od *osób ubiegających się o azyl*, lub ze względów humanitarnych, w zakresie, w jakim przepisy te są zgodne z niniejszą dyrektywą.

⁽¹⁾ Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

ROZDZIAŁ II

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE WARUNKÓW PRZYJMOWANIA

Artykuł 5

Informacje

1. W rozsądnym czasie nieprzekraczającym piętnastu dni od złożenia do właściwego organu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie powiadamiają osoby ubiegające się o taką ochronę przynajmniej o ustalonych świadczeniach oraz o obowiązkach dotyczących warunków przyjmowania, które osoby te muszą wypełniać.

Państwa członkowskie zapewniają dostarczanie wnioskodawcom informacji o organizacjach lub grupach osób świadczących szczególną pomoc prawną oraz o organizacjach, które mogą świadczyć pomoc lub udzielić informacji o dostępnych warunkach przyjmowania, w tym o opiece zdrowotnej.

2. Państwa członkowskie zapewniają **przekazywanie informacji**, o których mowa w ust. 1 **¶** w formie pisemnej oraz w **zrozumiałym dla wnioskodawców języku lub w języku, co do którego** można w uzasadniony sposób **spodziewać się**, że jest dla **nich zrozumiały**. W przypadkach takie informacje mogą być również przekazane ustnie.

Artykuł 6

Dokumenty

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w terminie trzech dni od dnia złożenia wniosku do właściwego organu wnioskodawca otrzymał dokument wydany na jego nazwisko, potwierdzający jego status jako osoby ubiegającej się o azyl lub poświadczający, że uzyskał on zezwolenie na pobyt na terytorium państwa członkowskiego, podczas gdy jego wniosek czeka na rozpatrzenie lub jest rozpatrywany.

Aby osoba ubiegająca się o azyl mogła korzystać z przysługujących jej praw i świadczeń na podstawie niniejszej dyrektywy, **nie będą wymagane żadne dodatkowe dokumenty**.

Jeżeli posiadacz **¶** dokumentu, o którym mowa w pierwszym akapicie, nie może swobodnie przemieszczać się po całości lub części terytorium państwa członkowskiego, dokument powinien stwierdzać także ten fakt.

2. Państwa członkowskie mogą wyłączyć stosowanie niniejszego artykułu, jeżeli osoba ubiegająca się o azyl została zatrzymana oraz na czas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego na granicy lub w kontekście procedury podejmowania decyzji w sprawie prawa wnioskodawcy do legalnego wjazdu na terytorium państwa członkowskiego. W szczególnych przypadkach, państwa członkowskie mogą na czas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wydać wnioskodawcom inne dowody równoważne dokumentowi, o którym mowa w ust. 1.

3. Dokument, o którym mowa w ust. 1 nie musi poświadczać tożsamości osoby ubiegającej się o azyl.

4. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do wydawania osobom ubiegającym się o azyl dokumentów, o których mowa w ust. 1, które muszą być ważne tak długo, jak długo osoby te posiadają zezwolenie na pobyt na terytorium **lub na granicy** danego państwa członkowskiego **¶**.

5. Państwa członkowskie mogą wydać osobom ubiegającym się o azyl dokument podróży, jeśli wynikną ważne powody humanitarne wymagające obecności tych osób w innym państwie.

Artykuł 7

Pobyt i swoboda przemieszczania się

1. Osoby ubiegające się o azyl mogą swobodnie przemieszczać się w granicach terytorium przyjmującego państwa członkowskiego lub na obszarze wyznaczonym im przez to państwo członkowskie. Wyznaczony obszar nie ma wpływu na nienaruszalną sferę życia prywatnego i zapewnia wystarczającą swobodę gwarantującą dostęp do wszystkich świadczeń na podstawie niniejszej dyrektywy.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

2. Państwa członkowskie mogą podejmować decyzje dotyczące miejsca pobytu osoby ubiegającej się o azyl, jeśli przemawia za tym interes publiczny, porządek publiczny lub, w razie konieczności, ze względu na sprawne rozpatrzenie i skuteczne monitorowanie wniosku.

3. Państwa członkowskie mogą uzależnić korzystanie z materialnych warunków przyjmowania od rzeczywistego pobytu wnioskodawcy w konkretnym miejscu, które zostanie określone przez państwa członkowskie. Taka decyzja, która może mieć charakter ogólny, jest podejmowana indywidualnie, na podstawie przepisów ustawodawstwa krajowego.

4. Jeżeli okaże się to konieczne, na przykład z przyczyn prawnych lub ze względu na porządek publiczny, państwa członkowskie mogą ograniczyć pobyt wnioskodawcy do określonego miejsca, zgodnie z przepisami prawa krajowego.

5. Państwa członkowskie określają przypadki, w których wnioskodawcom może zostać wydane zezwolenie na tymczasowe opuszczenie miejsca pobytu, o którym mowa w ust. 2 i 3 lub wyznaczonego obszaru, o którym mowa w ust. 1. Decyzje są podejmowane indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie, a decyzja odmowna jest uzasadniana.

Wnioskodawca nie musi posiadać zezwolenia na stawienie się przed organami lub sądami, jeżeli jego obecność jest niezbędna.

6. Państwa członkowskie zobowiązują wnioskodawców do niezwłocznego powiadomienia właściwych organów o ich aktualnym adresie oraz o każdej zmianie adresu.

Artykuł 8

Zatrzymanie

1. Państwa członkowskie nie zatrzymują żadnej osoby wyłącznie ze względu na fakt, że ubiega się ona o przyznanie ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą Rady z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w Państwach Członkowskich 2005/85/WE ⁽¹⁾.

2. Jeżeli okaże się to konieczne, państwa członkowskie mogą, po indywidualnym zbadaniu każdej sprawy, zatrzymać wnioskodawcę i umieścić go w specjalnym miejscu, określonym w ustawodawstwie krajowym, jeżeli nie można skutecznie zastosować łagodniejszych środków przymusu. Wnioskodawca może być przetrzymywany w specjalnym miejscu jedynie:

- a) w celu ustalenia, potwierdzenia lub weryfikacji tożsamości lub obywatelstwa wnioskodawcy;
- b) w celu ustalenia danych, na których wnioskodawca opiera swój wniosek o ochronę międzynarodową, i które w innych okolicznościach mogłyby zostać utracone;
- c) w kontekście procedury mającej na celu wydanie decyzji w sprawie prawa wnioskodawcy do wjazdu na terytorium państwa;
- d) jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo państwa lub porządek publiczny.

Niniejszy ustęp nie narusza przepisów art. 11.

3. Państwa członkowskie zapewnią określenie w krajowych przepisach ustawowych zasad będących alternatywą dla zatrzymania, takich jak regularne zgłaszanie się do wskazanych organów, złożenie do depozytu poręczenia majątkowego lub nakaz przebywania w określonym miejscu pobytu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 326, 13.12.2005, s. 13.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

Artykuł 9

Gwarancje dla zatrzymanej osoby ubiegającej się o azyl

1. Zatrzymanie zarządza się na najkrótszy możliwy okres czasu. W szczególności *okres zatrzymania* na podstawie art. 8 ust. 2 lit. a), b) i c) nie przekracza czasu rozsądnie koniecznego do przeprowadzenia procedur administracyjnych niezbędnych do uzyskania informacji na temat obywatelstwa **lub tożsamości** osoby ubiegającej się o azyl lub danych, na których osoba ta opiera swój wniosek o azyl, lub przeprowadzenia właściwej procedury mającej na celu wydanie decyzji w sprawie prawa wnioskodawcy do wjazdu na terytorium państwa.

Takie procedury administracyjne należy przeprowadzać z należyтым pośpiechem. Opóźnienia w procedurze, których nie można przypisać osobie ubiegającej się o azyl, nie stanowią uzasadnienia dla przedłużenia zatrzymania.

2. Zatrzymanie nakazują organy sądowe. W pilnych przypadkach nakaz zatrzymania mogą wydać organy administracyjne; w takim przypadku jest on zatwierdzany przez organy sądowe w ciągu 72 godzin od zatrzymania. Jeżeli organ sądowy stwierdzi, że zatrzymanie jest niezgodne z prawem, lub nie podejmie decyzji o zatrzymaniu w ciągu 72 godzin od zatrzymania, osoba ubiegająca się o azyl zostaje natychmiast zwolniona.

3. Nakaz zatrzymania jest wydawany na piśmie. Nakaz zatrzymania zawiera przesłanki faktyczne i prawne, na których został oparty i określa maksymalny czas zatrzymania.

4. Osoba ubiegająca się o azyl, która została zatrzymana, jest niezwłocznie informowana o przyczynach zatrzymania, maksymalnym czasie zatrzymania oraz przewidzianych w prawie krajowym procedurach zaskarżenia nakazu zatrzymania, w języku **zrozumiałym dla tej osoby lub w języku, co do którego istnieją podstawy, aby** przypuszczać, że jest dla niej zrozumiała.

5. Organ sądowy, z urzędu lub na wniosek osoby ubiegającej się o azyl, bada potrzebę dalszego zatrzymania w rozsądnych odstępach czasu.

Zatrzymanie nie jest nigdy bezzasadnie przedłużane.

6. Państwa członkowskie zapewniają **na wniosek** dostęp do **niezbędnej** bezpłatnej pomocy prawnej lub bezpłatnej reprezentacji **zgodnie z art. 15 ust. 3-6 dyrektywy 2005/85/WE.**

Prawo krajowe określa procedury dotyczące dostępu do pomocy prawnej lub reprezentacji w takich przypadkach.

Artykuł 10

Warunki w czasie zatrzymania

1. Państwa członkowskie nie umieszczają osób ubiegających się o azyl na czas zatrzymania w zakładach karnych. Na czas zatrzymania osoby są umieszczane wyłącznie w specjalnych ośrodkach strzeżonych.

W czasie trwania zatrzymania osoby ubiegające się o azyl umieszcza się oddzielnie od innych obywateli krajów trzecich, którzy nie złożyli wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, chyba że konieczne jest zapewnienie jedności rodziny i wnioskodawca wyraził na to zgodę.

2. Państwa członkowskie zapewniają zatrzymanym osobom ubiegającym się o azyl możliwość nawiązania kontaktu, w tym prawo do odwiedzin, z **przedstawicielami prawnymi, członkami rodziny oraz pracownikami socjalnymi i osobami odwiedzającymi w celach religijnych.** Także Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) i inne właściwe organizacje i instytucje krajowe, międzynarodowe i pozarządowe mają możliwość kontaktowania się z wnioskodawcami i odwiedzania ich w miejscu zatrzymania.

3. **Państwa członkowskie w odpowiednich przypadkach zapewniają osobom ubiegającym się o azyl dostęp do właściwej opieki lekarskiej i doradztwa psychologicznego.**

Czwartek, 7 maja 2009 r.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby ubiegające się o azyl, które zostały zatrzymane, niezwłocznie otrzymały aktualne informacje na temat zasad obowiązujących w ośrodku strzeżonym oraz poznały swoje prawa i obowiązki **w zrozumiałym dla nich języku lub w języku, co do którego istnieją podstawy, aby** przypuszczać, że jest dla nich zrozumiały.

Artykuł 11

Zatrzymanie osób szczególnie narażonych i osób o szczególnych potrzebach

1. Nie zatrzymuje się małoletnich, chyba że najlepiej zabezpiecza to ich interesy, o których mowa w art. 23 ust. 2, i wyłącznie po uwzględnieniu wyników indywidualnego badania sytuacji małoletniego zgodnie z || ust. 5 niniejszego artykułu.

Nie zatrzymuje się małoletnich bez opieki.

2. Zatrzymani małoletni mają możliwość uczestniczenia w zajęciach wypoczynkowych, w tym w grach, zabawach i zajęciach rekreacyjnych odpowiednich dla ich wieku **oraz zajęciach na świeżym powietrzu.**

3. Zatrzymanym rodzinom zapewnia się oddzielne pomieszczenia gwarantujące odpowiedni poziom prywatności.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby zatrzymane kobiety ubiegające się o azyl były umieszczane w oddzielnych pomieszczeniach niż mężczyźni ubiegający się o azyl, chyba że mężczyźni są członkami rodziny i wszystkie zainteresowane osoby wyrażą zgodę na umieszczenie we wspólnych pomieszczeniach.

5. Nie zatrzymuje się osób o szczególnych potrzebach, chyba że wykwalifikowany **i niezależny** pracownik po indywidualnym **zbadaniu** sytuacji tych osób wyda zaświadczenie, że ich stan zdrowia, w tym stan zdrowia psychicznego i samopoczucie, nie pogorszą się znacząco na skutek zatrzymania.

W przypadku zatrzymania osób o szczególnych potrzebach państwa członkowskie zapewniają regularne monitorowanie oraz odpowiednie wsparcie tych osób.

Artykuł 12

Rodziny

Zapewniając zakwaterowanie wnioskodawcom państwa członkowskie podejmują właściwe środki w celu utrzymania w możliwie jak najszerszym zakresie, jedności *rodzin osób ubiegających się o azyl* w postaci, w jakiej przebywa na ich terytorium. Środki takie wykonywane są za zgodą osoby ubiegającej się o azyl.

Artykuł 13

Profilaktyczne badania medyczne

Państwa członkowskie mogą wymagać od wnioskodawców poddania się profilaktycznemu badaniu medycznemu uzasadnionemu względami zdrowia publicznego.

Artykuł 14

Nauka szkolna i kształcenie małoletnich

1. Państwa członkowskie przyznają małoletnim dzieciom osób ubiegających się o azyl oraz małoletnim osobom ubiegającym się o azyl dostęp do systemu kształcenia na podobnych warunkach, jak obywatelom przyjmującego państwa członkowskiego, do czasu wykonania wobec nich lub ich rodziców środka w postaci wydalenia. Takie kształcenie może być prowadzone w ośrodku dla cudzoziemców.

Państwa członkowskie nie odmawiają prawa do kształcenia średniego z tej tylko przyczyny, że małoletni osiągnął wiek pełnoletności.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

2. **Dostęp** do systemu kształcenia **należy zagwarantować możliwie jak najszybciej po złożeniu przez małoletniego lub jego rodziców wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, a w każdym przypadku nie można go odroczyć** na okres dłuższy niż trzy miesiące od daty złożenia || wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W razie potrzeby należy udostępnić kursy przygotowawcze, w tym kursy językowe, mające na celu ułatwienie małoletnim dostępu do krajowego systemu kształcenia lub kształcenia specjalnego mające na celu wsparcie integracji małoletnich w tym systemie.

3. W przypadku gdy dostęp do systemu kształcenia, o którym mowa w ust. 1, nie jest możliwy ze względu na szczególną sytuację małoletniego, państwo członkowskie proponuje inne formy kształcenia zgodne z prawem krajowym i przyjętą praktyką.

Artykuł 15

Zatrudnienie

1. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom dostęp do rynku pracy nie później niż 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o ochronę międzynarodową.

2. Państwa członkowskie podejmują decyzję dotyczącą warunków przyznawania wnioskodawcy dostępu do rynku pracy zgodnie z własnym ustawodawstwem krajowym, nie opóźniając lub nie ograniczając bezzasadnie dostępu osób ubiegających się o azyl do rynku pracy.

3. Dostęp do rynku pracy nie może zostać cofnięty podczas trwania procedury odwoławczej w przypadku, gdy odwołanie się od decyzji odmownej w zwykłym trybie ma skutek zawieszający, do momentu doręczenia decyzji odmownej podjętej w procedurze odwoławczej.

Artykuł 16

Szkolenie zawodowe

Państwa członkowskie mogą zezwolić osobom ubiegającym się o azyl na dostęp do szkolenia zawodowego bez względu na to, czy mają one dostęp do rynku pracy.

Dostęp do szkolenia zawodowego związanego z umową o pracę zależy od zakresu, w jakim wnioskodawca ma dostęp do rynku pracy zgodnie z art. 15.

Artykuł 17

Ogólne zasady dotyczące materialnych warunków przyjmowania i opieki zdrowotnej

1. Państwa członkowskie zapewniają udostępnienie wnioskodawcom materialnych warunków przyjmowania w momencie złożenia przez nich wniosku ||.

2. Państwa członkowskie zapewniają materialne warunki przyjmowania zapewniające osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową odpowiedni poziom życia, gwarantujący im utrzymanie i ochronę zdrowia fizycznego i psychicznego.

Państwa członkowskie zapewniają odpowiedni poziom życia osobom mającym szczególne potrzeby, zgodnie z art. 22, jak również w związku z sytuacją osób zatrzymanych.

3. Państwa członkowskie mogą uzależnić przyznanie wszystkich lub niektórych materialnych warunków przyjmowania i opieki zdrowotnej od tego, że wnioskodawcy nie posiadają środków wystarczających do życia na poziomie odpowiednim do ich stanu zdrowia oraz zapewnienia im utrzymania.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

4. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby wnioskodawcy pokrywali w całości lub w części koszty materialnych warunków przyjmowania i opieki zdrowotnej przewidzianych w niniejszej dyrektywie, zgodnie z przepisami ust. 3, jeżeli wnioskodawcy posiadają wystarczające środki, na przykład jeżeli pracowali przez wystarczający okres czasu.

Jeżeli okaże się, że wnioskodawca posiadał środki wystarczające do pokrycia kosztów materialnych warunków przyjmowania i opieki zdrowotnej w czasie, gdy te podstawowe potrzeby były zaspokajane, państwa członkowskie mogą zażądać od osoby ubiegającej się o azyl zwrotu poniesionych kosztów.

5. *Materialne warunki przyjmowania mogą być zapewniane w naturze, jako zasiłki pieniężne lub talony, lub jako połączenie tych trzech form.*

Jeżeli państwa członkowskie zapewniają materialne warunki przyjmowania w postaci zasiłków pieniężnych lub talonów, ich wysokość określa się zgodnie z zasadami ustanowionymi w niniejszym artykule.

Artykuł 18

Formy materialnych warunków przyjmowania

1. W przypadku gdy zakwaterowanie jest świadczone w naturze, powinno ono przyjąć jedną z następujących form lub ich kombinację:

- a) lokali wykorzystywanych do celów zakwaterowania wnioskodawców na czas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego na granicy;
- b) ośrodków dla cudzoziemców, które gwarantują odpowiedni poziom życia;
- c) domów prywatnych, mieszkań, hoteli lub innych lokali zaadaptowanych na potrzeby zakwaterowania wnioskodawców.

2. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom, którym zapewniono zakwaterowanie, o którym mowa w ust. 1 lit. a), b) i c):

- a) ochronę ich życia rodzinnego;
- b) możliwość kontaktowania się z krewnymi, doradcami prawnymi oraz przedstawicielami UNHCR i organizacji pozarządowych || uznawanych przez państwa członkowskie.

W odniesieniu do wnioskodawców umieszczonych w lokalach i ośrodkach dla cudzoziemców, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), państwa członkowskie biorą pod uwagę szczególne względy płci i wieku oraz sytuację osób o szczególnych potrzebach.

Państwa członkowskie przyjmują środki zapobiegające napadom, w szczególności napadom na tle seksualnym w lokalach i ośrodkach dla cudzoziemców, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b).

3. Państwa członkowskie zapewniają małoletnim dzieciom wnioskodawców lub małoletnim wnioskodawcom zakwaterowanie z ich rodzicami lub z dorosłymi członkami rodziny odpowiedzialnymi za nie zgodnie z prawem lub zwyczajem, jeżeli służy to jak najlepszemu zabezpieczeniu interesów małoletniego.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawcy byli przenoszeni z jednego miejsca zakwaterowania do innego jedynie wtedy, gdy jest to niezbędne. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom możliwość powiadamiania doradców prawnych o przeniesieniu oraz o nowym adresie.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

5. Osoby pracujące w ośrodkach dla cudzoziemców są odpowiednio przeszkolone i związane zasadą poufności w rozumieniu prawa krajowego, w odniesieniu do wszelkich informacji uzyskanych w trakcie wykonywania pracy.

6. Państwa członkowskie mogą włączyć wnioskodawców w zarządzanie zasobami materialnymi oraz niematerialnymi aspektami życia w ośrodku poprzez organ doradczy lub radę reprezentującą mieszkańców.

7. Doradcom prawnym osób ubiegających się o azyl oraz przedstawicielom UNHCR lub organizacjom pozarządowym przez niego wyznaczonym i uznawanym przez dane państwo członkowskie przysznaje się dostęp do ośrodków dla cudzoziemców i innych miejsc zakwaterowania w celu udzielania pomocy wspomnianym osobom ubiegającym się o azyl. Ograniczenia dotyczące takiego dostępu mogą być nałożone wyłącznie ze względu na bezpieczeństwo ośrodków i miejsc zamieszkania oraz osób ubiegających się o azyl.

8. W należycie uzasadnionych przypadkach państwa członkowskie mogą wyjątkowo, na rozsądny i możliwie najkrótszy okres czasu, ustalić inne formy materialnych zasad przyjmowania niż te przewidziane w niniejszym artykule, jeżeli:

- a) wymagana jest wstępna ocena szczególnych potrzeb wnioskodawcy;
- b) zwykle dostępne zasoby mieszkaniowe są tymczasowo wyczerpane;
- c) osoba ubiegająca się o azyl jest zatrzymana lub jej pobyt ograniczono do punktu granicznego.

Te inne warunki w każdym przypadku zaspokajają podstawowe potrzeby.

Artykuł 19

Opieka zdrowotna

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wnioskodawcy otrzymali niezbędną opiekę zdrowotną, która obejmuje przynajmniej opiekę medyczną w nagłych przypadkach i podstawowe leczenie chorób lub zaburzeń psychicznych.

2. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom o szczególnych potrzebach pomoc medyczną i inną, w tym, w razie potrzeby, opiekę medyczną w zakresie zdrowia psychicznego.

Artykuł 20

Ofiary tortur

Państwa członkowskie dopilnowują, aby ofiary tortur były szybko kierowane do odpowiednich ośrodków zdrowia.

ROZDZIAŁ III

OGRANICZENIE LUB COFNIECIE MATERIALNYCH WARUNKÓW PRZYJMOWANIA

Artykuł 21

Ograniczenie lub cofnięcie materialnych warunków przyjmowania

1. Państwa członkowskie mogą ograniczyć materialne warunki przyjmowania w przypadku gdy osoba ubiegająca się o azyl:

- a) opuszcza miejsce zamieszkania ustalone przez właściwy organ bez powiadomienia organu lub bez zezwolenia, jeśli jest ono wymagane; lub

Czwartek, 7 maja 2009 r.

- b) nie spełnia obowiązków zgłaszania się lub dostarczania informacji, lub stawiania się na rozmowy osobiste dotyczące procedury udzielania azylu, w rozsądnym okresie czasu, przewidzianym w prawie krajowym; lub
- c) złożyła już wniosek w tym samym państwie członkowskim.

Jeżeli wnioskodawca zostanie odnaleziony lub dobrowolnie zgłosi się do właściwego organu, wydaje się należycie uzasadnioną decyzję w sprawie ponownego przyznania części lub całości tych materialnych warunków przyjmowania, które zostały ograniczone, biorąc pod uwagę powody opuszczenia miejsca zamieszkania.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć lub cofnąć materialne warunki przyjmowania, jeżeli wnioskodawca zataił środki finansowe i w związku z tym korzystał z materialnych warunków przyjmowania nie będąc do tego uprawnionym.
3. Państwa członkowskie mogą określić sankcje mające zastosowanie w przypadku poważnego złamania zasad obowiązujących w ośrodkach dla cudzoziemców oraz szczególnie agresywnego zachowania.
4. Decyzje dotyczące ograniczenia lub cofnięcia materialnych warunków przyjmowania lub sankcji o których mowa w ust. 1, 2 i 3 podejmowane są indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie, a każda decyzja jest uzasadniona. Decyzje opierają się na konkretnej sytuacji danej osoby, szczególnie w odniesieniu do osób objętych przepisami art. 22, uwzględniając zasadę proporcjonalności. Państwa członkowskie w każdym wypadku zapewniają utrzymanie, dostęp do opieki medycznej w nagłych przypadkach oraz podstawowe leczenie chorób lub zaburzeń psychicznych.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby materialne warunki przyjmowania nie zostały cofnięte ani ograniczone przed wydaniem decyzji odmownej.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY DOTYCZĄCE OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

Artykuł 22

Zasada ogólna

1. Państwa członkowskie uwzględniają szczególną sytuację osób o szczególnych potrzebach w ustawodawstwie krajowym wdrażającym niniejszą dyrektywę. Osoby szczególnie narażone, takie jak małoletni, małoletni bez opieki, osoby niepełnosprawne, osoby starsze, kobiety ciężarne, rodzice samotnie wychowujący małoletnie dzieci, ofiary handlu ludźmi, **ofiary okaleczeń żeńskich narządów płciowych**, osoby z problemami ze zdrowiem psychicznym oraz osoby, które zostały poddane torturom, ofiary gwałtu lub innych poważnych form przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej, są zawsze uważane za osoby o szczególnych potrzebach.
2. Państwa członkowskie ustanawiają w prawie krajowym procedury mające na celu stwierdzenie w momencie złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, czy wnioskodawca jest osobą o szczególnych potrzebach i jakiego rodzaju są to potrzeby. W trakcie całej procedury udzielania azylu państwa członkowskie zapewniają **odpowiednią** pomoc osobom o szczególnych potrzebach oraz odpowiednie monitorowanie sytuacji tych osób.

Artykuł 23

Małoletni

1. Jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka jest jednym z priorytetów branych pod uwagę przez państwa członkowskie podczas wprowadzania w życie przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących małoletnich. Państwa członkowskie zapewniają poziom życia odpowiedni dla fizycznego, psychicznego, duchowego, moralnego i społecznego rozwoju dziecka.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

2. Przy ocenie, co najlepiej służy zabezpieczeniu interesów dziecka państwa członkowskie odpowiednio uwzględniają w szczególności następujące czynniki:

- a) możliwość połączenia rodziny;
- b) dobro małoletniego i jego rozwój społeczny, szczególnie biorąc pod uwagę etniczne, religijne, kulturalne i językowe pochodzenie małoletniego;
- c) względy bezpieczeństwa i ochrony, w szczególności jeżeli istnieje ryzyko, że dziecko jest ofiarą handlu ludźmi;
- d) zdanie małoletniego odpowiednio do jego wieku i dojrzałości.

3. Państwa członkowskie zapewniają małoletnim możliwość uczestniczenia w wolnym czasie w zajęciach wypoczynkowych, w tym grach i zajęciach rekreacyjnych odpowiednich dla ich wieku, w lokalach i ośrodkach dla cudzoziemców, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. a) i b).

4. Państwa członkowskie zapewniają dostęp do opieki rehabilitacyjnej małoletnim, którzy są ofiarami jakiegokolwiek formy nadużycia, zaniedbania, wykorzystania, torturowania lub okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania, lub małoletnim, którzy ucierpieli w wyniku konfliktów zbrojnych, oraz zapewniają im w razie potrzeby właściwą opiekę w zakresie zdrowia psychicznego oraz fachową poradę.

Artykuł 24

Małoletni bez opieki

1. Państwa członkowskie jak najszybciej przyjmują środki mające na celu zapewnienie osobom małoletnim bez opieki niezbędnego przedstawicielstwa przez instytucję kurateli. **Należy wyznaczyć kuratora, aby doradzał i chronił dziecka, oraz czuwał nad tym, by decyzje były podejmowane w najlepszym interesie dziecka. Kurator powinien posiadać specjalistyczną wiedzę w zakresie opieki nad dziećmi, aby zapewnić poszanowanie interesów dziecka oraz należyte zapewnienie jego potrzeb prawnych, socjalnych, zdrowotnych, psychologicznych, materialnych i edukacyjnych. Organów lub osób prywatnych, których interesy mogłyby być potencjalnie sprzeczne z interesami dziecka, nie można brać pod uwagę przy wyznaczaniu kurateli.** Właściwe organy dokonują regularnych ocen.

2. Małoletni bez opieki składający wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, od momentu wjazdu na terytorium do momentu, w którym są zobowiązani opuścić terytorium przyjmującego państwa członkowskiego, w którym złożono wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w którym wniosek jest rozpatrywany, są umieszczani:

- a) z pełnoletnimi krewnymi;
- b) w rodzinie zastępczej;
- c) w ośrodkach dla cudzoziemców specjalnie przystosowanych do przyjmowania małoletnich;
- d) w innych miejscach zakwaterowania odpowiednich dla małoletnich.

Państwa członkowskie mogą umieścić małoletnich bez opieki w wieku co najmniej 16 lat w ośrodkach dla cudzoziemców dla osób pełnoletnich ubiegających się o azyl.

W miarę możliwości nie rozdziela się rodzeństwa, uwzględniając najlepiej pojęty interes małoletniego, w szczególności jego wiek i stopień dojrzałości. Zmiany miejsca zamieszkania małoletnich bez opieki ogranicza się do minimum.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

3. Państwa członkowskie ustanawiają w ustawodawstwach krajowych procedury odszukiwania członków rodziny małoletnich bez opieki. Rozpoczynają one poszukiwanie członków rodziny małoletniego bez opieki tak szybko, jak to możliwe po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w celu jak najlepszego zabezpieczenia jego interesów. W przypadkach, gdy życie lub integralność małoletniego albo jego bliskich krewnych może być zagrożona, szczególnie jeżeli pozostali oni w kraju pochodzenia, należy zadbać o zapewnienie poufności gromadzenia, przetwarzania i obiegu informacji dotyczących tych osób tak, aby uniknąć zagrożenia ich bezpieczeństwa.

4. Pracujący z małoletnimi bez opieki otrzymują odpowiednie szkolenie i są na bieżąco doszkalani w zakresie potrzeb małoletnich oraz są związani zasadą poufności określoną w prawie krajowym w odniesieniu do każdej informacji uzyskanej podczas wykonywania pracy.

Artykuł 25

Ofiary tortur i przemocy

1. Państwa członkowskie zapewniają osobom torturowanym, ofiarom gwałtu lub innych poważnych aktów przemocy otrzymanie niezbędnego leczenia szkód zdrowotnych wyrządzonych wymienionymi aktami, w szczególności dostęp do świadczeń rehabilitacyjnych, które obejmują możliwość uzyskania opieki medycznej i psychologicznej.

2. Osoby pracujące z ofiarami tortur, **gwałtu lub innych poważnych aktów przemocy** otrzymują odpowiednie szkolenie i są na bieżąco doszkalane w zakresie potrzeb osób będących ofiarami oraz są związane zasadą poufności określoną w prawie krajowym w odniesieniu do każdej informacji uzyskanej podczas wykonywania pracy.

ROZDZIAŁ V

ODWOŁANIA

Artykuł 26

Odwołania

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby od decyzji w sprawie przyznania, cofnięcia lub ograniczenia świadczeń na mocy niniejszej dyrektywy lub decyzji podjętych na podstawie art. 7, które indywidualnie wpływają na sytuację osób ubiegających się o azyl, przysługiwało odwołanie w ramach procedur ustanowionych w prawie krajowym. Należy ustanowić możliwość odwołania lub złożenia wniosku o ponowne rozpoznanie pod względem faktycznym i prawnym do organu sądowego przynajmniej w ostatniej instancji.

2. Państwa członkowskie zapewniają **na wniosek** dostęp do **niezbędnej bezpłatnej** pomocy prawnej lub **bezpłatnej** reprezentacji **zgodnie z art. 15** ust. 3-6 **dyrektywy 2005/85/WE**.

Procedury dotyczące dostępu do pomocy prawnej lub reprezentacji w takich przypadkach są ustanawiane w prawie krajowym.

ROZDZIAŁ VI

DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ SKUTECZNOŚCI SYSTEMU PRZYJMOWANIA

Artykuł 27

Właściwe organy

Każde państwo członkowskie zgłasza Komisji nazwy organów odpowiedzialnych za wypełnienie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie informują Komisję o wszystkich zmianach dotyczących tych organów.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

Artykuł 28

System wytycznych, monitorowania i kontroli

1. Państwa członkowskie tworzą, z należyтым poszanowaniem własnej struktury konstytucyjnej, właściwe mechanizmy mające na celu zapewnienie przyjęcia właściwych wytycznych oraz środków monitorowania i kontroli poziomu warunków przyjmowania.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji co roku, począwszy od [...], odpowiednie informacje w formularzu dołączonym w załączniku I.

Artykuł 29

Personel i zasoby

1. Państwa członkowskie podejmują właściwe środki w celu zapewnienia, by organy i inne organizacje wdrażające niniejszą dyrektywę odbyły odpowiednie podstawowe szkolenie w odniesieniu do potrzeb wnioskodawców obu płci.
2. Państwa członkowskie przeznaczają niezbędne zasoby w związku z przepisami krajowymi ustanowionymi w celu wdrożenia niniejszej dyrektywy.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 30

Sprawozdania

Najpóźniej do dnia [...] r. Komisja złoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy i zaproponuje wszelkie niezbędne zmiany.

Państwa członkowskie prześlą Komisji wszelkie informacje, które są właściwe do sporządzenia sprawozdania, wraz z danymi statystycznymi przewidzianymi w art. 28 ust. 2, do dnia [...] r.

Po przedstawieniu sprawozdania Komisja będzie składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy co najmniej co pięć lat.

Artykuł 31

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania artykułów [...] [Artykuły, które zostały zmienione co do istoty w porównaniu z wcześniejszą dyrektywą] oraz załącznika I [...] najpóźniej do dnia [...] r.. Niezwłocznie przekażą one Komisji tekst tych przepisów oraz tabelę korelacji pomiędzy tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

Artykuł 32

Uchylenie

Dyrektywa 2003/9/WE traci moc od dnia [dzień po dacie określonej w art. 31 ust. 1 niniejszej dyrektywy], bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów przeniesienia do prawa krajowego dyrektyw określonych w załączniku II część B.

Odesłanie do uchylonej dyrektywy należy odczytywać jako odesłanie do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

Artykuł 33

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuły [...] [artykuły, które nie uległy zmianie w stosunku do wcześniejszej dyrektywy] oraz załącznik I stosuje się od dnia [dzień po dacie określonej w art. 31 ust. 1].

Artykuł 34

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w [...]

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAAŁĄCZNIK I

Formularz sprawozdawczy służący do corocznego przekazywania informacji przez państwa członkowskie zgodnie z wymogiem art. 28 ust. 2 dyrektywy [...]/WE

1. Proszę podać liczbę osób w Pani/Pana państwie członkowskim objętych obecnie warunkami przyjmowania, o których mowa w art. 3 ust. 1 dyrektywy [...]/WE, z podziałem według płci i wieku. Dla każdej takiej osoby proszę podać, czy jest to osoba ubiegająca się o azyl czy członek rodziny w rozumieniu art. 2 lit. c) dyrektywy [...]/WE.

--

2. Na podstawie art. 22 dyrektywy [...]/WE proszę przekazać dane statystyczne dotyczące liczby osób ubiegających się o azyl ze stwierdzonymi szczególnymi potrzebami, z podziałem na następujące grupy osób o szczególnych potrzebach:

- małoletni bez opieki
- osoby niepełnosprawne
- osoby starsze
- kobiety ciężarne
- rodzice samotnie wychowujący małoletnie dzieci

Czwartek, 7 maja 2009 r.

- osoby, które zostały poddane torturom, ofiary gwałtu lub innych poważnych form przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej
- ofiary handlu ludźmi
- osoby z problemami ze zdrowiem psychicznym
- inne (proszę wyjaśnić)

3. Proszę podać szczegółowe informacje na temat dokumentów, o których mowa w art. 6 dyrektywy [.../.../WE], z wyszczególnieniem rodzaju, nazwy i formatu tych dokumentów.

4. W nawiązaniu do art. 15 dyrektywy [.../.../WE] proszę podać liczbę osób ubiegających się o azyl w Pani/Pana państwie członkowskim, którzy mają dostęp do rynku pracy oraz całkowitą liczbę wnioskodawców, którzy są obecnie zatrudnieni, z podziałem na sektory gospodarki. Jeżeli dostęp do rynku pracy dla osób ubiegających się o azyl jest związany ze szczególnymi warunkami, proszę szczegółowo przedstawić wszystkie ograniczenia tego rodzaju.

5. W nawiązaniu do art. 17 ust. 5 dyrektywy [.../.../WE] proszę szczegółowo przedstawić charakter materialnych warunków przyjmowania, w tym ich wartość pieniężną, oraz sposób ich świadczenia (tj. jakie materialne warunki przyjmowania są udostępniane w formie rzeczowej, pieniężnej, w talonach lub w kombinacji tych form) i podać wysokość dziennej diety na drobne wydatki wypłacanej osobom ubiegającym się o azyl.

I

ZAŁĄCZNIK II

Część A

Uchylona dyrektywa

(o której mowa w art. 32)

Dyrektywa Rady 2003/9/WE

(Dz.U. L 31 z 6.2.2003, s. 18)

Część B

Termin przeniesienia do prawa krajowego

(o którym mowa w art. 31)

Dyrektywa	Termin przeniesienia
2003/9/WE	6 lutego 2005 r.

Czwartek, 7 maja 2009 r.

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji

Dyrektywa 2003/9/WE	Niniejsza dyrektywa
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2, część wprowadzająca	Artykuł 2, część wprowadzająca
Artykuł 2 lit. a)	—
Artykuł 2 lit. b)	Artykuł 2 lit. a)
Artykuł 2 lit. c)	Artykuł 2 lit. b)
Artykuł 2 lit. d) część wprowadzająca oraz ppkt (i) i (ii)	Artykuł 2 lit. c) część wprowadzająca oraz ppkt (i) i (ii)
—	Artykuł 2 lit. c) ppkt (iii), (iv), (v) i (vi)
Artykuł 2 lit. e) i f)	—
Artykuł 2 lit. g)	Artykuł 2 lit. d)
—	Artykuł 2 lit. e)
Artykuł 2 lit. h)	Artykuł 2 lit. f)
Artykuł 2 lit. i)	Artykuł 2 lit. g)
Artykuł 2 lit. j)	Artykuł 2 lit. h)
Artykuł 2 lit. k)	Artykuł 2 lit. i)
Artykuł 2 lit. l)	Artykuł 2 lit. j)
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 4	Artykuł 4
Artykuł 5	Artykuł 5
Artykuł 6 ust. 1 akapit pierwszy	Artykuł 6 ust. 1 akapit pierwszy
Artykuł 6 ust. 1 akapit drugi	Artykuł 6 ust. 1 akapit trzeci
Artykuł 6 ust. 2 – 5	Artykuł 6 ust. 2 – 5
Artykuł 7 ust. 1 i 2	Artykuł 7 ust. 1 i 2
Article7 ust. 3	—
Artykuł 7 ust. 4	Artykuł 7 ust. 3
—	Artykuł 7 ust. 4
Artykuł 7 ust. 5 i 6	Artykuł 7 ust. 5 i 6
—	Artykuł 8
—	Artykuł 9
—	Artykuł 10
—	Artykuł 11
Artykuł 8	Artykuł 12
Artykuł 9	Artykuł 13

Czwartek, 7 maja 2009 r.

Dyrektywa 2003/9/WE	Niniejsza dyrektywa
Artykuł 10 ust. 1 <i>akapit pierwszy</i>	Artykuł 14 ust. 1 <i>akapit pierwszy</i>
Artykuł 10 ust. 1 <i>akapit drugi</i>	—
Artykuł 10 ust. 1 <i>akapit trzeci</i>	Artykuł 14 ust. 1 <i>akapit drugi</i>
Artykuł 10 ust. 2	Artykuł 14 ust. 2 <i>akapit pierwszy</i>
—	Artykuł 14 ust. 2 <i>akapit drugi</i>
Artykuł 10 ust. 3	Artykuł 14 ust. 3
Artykuł 11 ust. 1	—
—	Artykuł 15 ust. 1
Artykuł 11 ust. 2 i 3	Artykuł 15 ust. 2 i 3
Article 11 (4)	—
Artykuł 12	Artykuł 16
Artykuł 13 ■	Artykuł 17 ■
Artykuł 14 ust. 1	Artykuł 18 ust. 1
Artykuł 14 część wprowadzająca i <i>akapit pierwszy</i>	Artykuł 18 ust. 2 część wprowadzająca i <i>akapit pierwszy</i>
—	Artykuł 18 ust. 2 <i>akapit drugi</i>
Artykuł 14 ust. 2 <i>akapit drugi</i>	Artykuł 18 <i>ustęp 2 akapit trzeci</i>
Artykuł 14 ust. 3-7	Artykuł 18 ust. 3-7
Art. 14 ust. 8 część wprowadzająca	Art. 18 ust. 8 część wprowadzająca
Artykuł 14 ust. 8 <i>akapit pierwszy tiret pierwsze</i>	Artykuł 18 <i>ustęp 8 akapit pierwszy lit. a)</i>
Artykuł 14 ust. 8 <i>akapit pierwszy tiret drugie</i>	—
Artykuł 14 ust. 8 <i>akapit pierwszy tiret trzecie i czwarte</i>	Artykuł 18 ust. 8 <i>akapit pierwszy lit. b) i c)</i>
Artykuł 14 ust. 8 <i>akapit drugi</i>	Artykuł 18 ust. 8 <i>akapit drugi</i>
Artykuł 15	Artykuł 19
—	Artykuł 20
Artykuł 16 ust. 1 część wprowadzająca	Artykuł 21 ust. 1 część wprowadzająca
Artykuł 16 ust. 1 lit. a)	—
Artykuł 16 ust. 1 lit. a) <i>tiret pierwsze, drugie i trzecie</i>	Artykuł 21 ust. 1 lit. a), b) i c)
Artykuł 16 ust. 1 lit. b) ■	—
—	Artykuł 21 ust. 2 ■
■	■
Artykuł 16 ust. 2	—
Artykuł 16 ust. 3-5	Artykuł 21 ust. 3-5
Artykuł 17 ust. 1	Artykuł 22 ust. 1 <i>akapit pierwszy</i>
—	Artykuł 22 ust. 1 <i>akapit drugi</i>
Artykuł 17 ust. 2	—
—	Artykuł 22 ust. 2

Czwartek, 7 maja 2009 r.

Dyrektywa 2003/9/WE	Niniejsza dyrektywa
Artykuł 18 ust. 1	Artykuł 23 ust. 1
—	Artykuł 23 ust. 2 i 3
Artykuł 18 ust. 2	Artykuł 23 ust. 4
Artykuł 19	Artykuł 24
Artykuł 20	Artykuł 24 ust. 1
—	Artykuł 24 ust. 2
Artykuł 21 ust. 1	Artykuł 25 ust. 1
—	Artykuł 25 ust. 2 akapit pierwszy
Artykuł 21 ust. 2	Artykuł 25 ust. 2 akapit drugi
Artykuł 22	—
—	Artykuł 26
Artykuł 23	Artykuł 27 ust. 1
—	Artykuł 27 ust. 2
Artykuł 24	Artykuł 28
Artykuł 25	Artykuł 29
Artykuł 26	Artykuł 30
—	Artykuł 31
Artykuł 27	Artykuł 32 akapit pierwszy
—	Artykuł 32 akapit drugi
Artykuł 28	Artykuł 33
—	Załącznik I
—	Załącznik II
—	Załącznik III